

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

**наукової конференції професорсько-викладацького складу
Полтавського державного аграрного університету
за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році**

14-15 травня 2024 року

Полтава

Редакційна колегія:

Олег Горб, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

Петраш О. В., доцент кафедри механічної та електричної інженерії, доцент;

Яснолоб І. О., доцент кафедри підприємництва і права, доцент;

Олександр Безкровний, декан факультету обліку та фінансів, доцент;

Олександра Біловод, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

Дмитро Дячков, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, професор

Сергій Кулинич, декан факультету ветеринарної медицини, професор

Микола Маренич, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор

Анатолій Шостя, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, старший науковий співробітник

Світлана Козина, завідувач інформаційно-консультаційного центру міжнародного методичного забезпечення

Віктор Радочін, начальник редакційно-видавничого відділу

Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році (м. Полтава, 14-15 травня 2024 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. – 193 с.

облік. Проблеми системного підходу в економіці. 2021. № 3(83). С. 78-85.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2021-3-11>

URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11089>

2. Канцедал Н. А., Лега О. В. Інформаційна роль обліку в результативності інвестиційної стратегії аграрних підприємств. Агросвіт. 2021. № 11. С. 11-20.

DOI: [10.32702/2306-6792.2021.11.11](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.11.11)

URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10917>

3. Єрмолаєва М.В, Лега О.В, Канцедал Н.А. Податок на додану вартість: актуальні питання обліку розрахунків та звітності. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. Випуск 1(10).

URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/310> DOI: 10.32782/dees.10-22

4. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку. Мінфін України; Наказ, Положення від 28.05.1999 № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 10 (МСБО 10). Події після звітного періоду. IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024#Text

6. Коваленко Ю. Події після звітної дати: сьогодні з впливом на минуле. Все про бухгалтерський облік. 2024. № 20. С. 10-12.

УДК 336.1

О. М. Краснікова, к.е.н., доцент

Полтавський державний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Історично так склалося, що Україна – це аграрна країна, яка має родючі землі та благоприємний для врожаю клімат. Довгий період наша країна входить у п'ятірку лідерів світового масштабу по експорту сільськогосподарських продуктів. Внаслідок окупації АР Крим, Донецької та Луганської областей, була втрачена певна частка сільськогосподарських угідь. Але, і в таких важких умовах, аграрному сектору вдалося адаптуватися та вийти в 2022 рік з часткою сільського господарства у ВВП в 10%. Виклики сьогодні зумовлюють сільськогосподарських товаровиробників до пошуку нових шляхів збільшення товарообігу, нарощення нових потужностей.

Аграрний сектор є головною ланкою продовольчої безпеки та вагомим джерелом надходжень до державного бюджету України. За офіційними даними Державної митної служби України, за 2021 рік експортовано продукції аграрного сектора на суму 27,7 млрд доларів, а отже 40,7 % від загального експорту товарів з України становить саме продукція сільського господарства. Основними видами експортованої продукції є зернові культури, олія, насіння олійних культур та макухи, тверді відходи від вилучення рослинних жирів і олій [1]. У 2023 р. лише продукції зернових культур було експортовано на суму 3,61 млрд. дол. США.

Діяльність аграрних підприємств зумовлюється особливими умовами функціонування, а саме: носять сезонний характер виробництва, мають значну

тривалість виробничого циклу, залежність від природно-кліматичних умов, проблеми в розрахунково-платіжній дисципліні, брак коштів на оновлення основного капіталу, зменшення обсягів державної підтримки і т. п. [2]. Підприємства аграрної сфери потерпають від несприятливих природно-кліматичних умов. Великих збитків та шкоди земельним ресурсам нанесли військові дії. Тому, в умовах довготривалої війни, економічної та демографічної кризи на порядок денний постає питання пошуку шляхів покращення фінансового стану аграрних товаровиробників.

За період становлення української державності в аграрній сфері відбулося багато змін. В першу чергу це пов'язано з впровадженням земельної реформи, змінами в податковій системі (сільськогосподарські підприємства тривалий час перебували на фіксованому сільськогосподарському податку, а зараз сплачують єдиний податок). Підсумком ринкових перетворень в агропромисловому виробництві стало запровадження приватної власності на землі сільськогосподарського призначення, ліквідація державної монополії на землю, ухвалення закону про відкриття ринку землі, що в підсумку сприятиме розвитку іпотечного кредитування. Адже, як свідчить історичний досвід, саме запровадження іпотеки дало доступ до фінансових ресурсів багатьом сільськогосподарським товаровиробникам. Як результат – суттєві зрушення в оновленні агротехнології багатьох господарств, підвищенні урожайності, поліпшення тваринництва [3].

Війна, розв'язана агресором спричинила значні труднощі в експортуванні продукції через блокади морських шляхів, оскільки основна частина сільськогосподарської продукції транспортувалась морським шляхом. В зв'язку з цим основна частина експортних надлишків зерна та олії застрягли в портах України та на внутрішніх елеваторах. Ці факти спричинили вплив на світові ціни на пшеницю. Взагалі, загальний збиток, по різних оцінках який завданий українському агросектору на початку 2023 року становив близько 9 млрд. дол США. Отже, зважаючи на те, що сільськогосподарські товаровиробники мають виняткове значення для держави, забезпечуючи продовольчу безпеку, особлива увага має приділятися забезпеченню їх стабільного функціонування. Таким чином, необхідно впроваджувати цілий ряд заходів для поліпшення умов розвитку аграріїв, відновлювати технічні можливості експорту аграрної продукції, впроваджувати інновації та заохочувати інвесторів вкладати ресурси у розвиток агропромислового комплексу.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної митної служби. URL: <https://customs.gov.ua/> (дата звернення 25.04.2024 р.)
2. Краснікова О.М., Тітов Р. Ю., Матвієнко А. О. Аналіз фінансового стану як головний фактор забезпечення платоспроможності аграрних підприємств. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2023. Вип. 2(72). С. 122-125.
3. Краснікова О. М. Ретроспектива зародження іпотечного кредиту в Україні. Економіка АПК. Міжнародний науково-виробничий журнал. 1998. № 1. С. 61-64.

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

Л. Б. Воловик СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	140
Л. О. Дорогань-Писаренко, О. В. Єгорова, Л. О. Чіп ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІДЕЙ СТАРТАП-ПРОЄКТІВ	141
В. І. Аранчій, О. В. Безкровний, Я. А. Дроботя КРИТТОГРАФІЧНИЙ ЗАХИСТ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ	143
Т. Є. Дугар, М. В. Єрмолаєва, С. В. Тютюнник ВТРАЧЕНІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: АКТУАЛЬНІ ПОРАДИ БУХГАЛТЕРУ	145
Н. А. Канцедал, М. В. Єрмолаєва, О. В. Лега ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ: ПОНЯТІЙНА БАЗА І ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ	148
О. М. Краснікова ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	151
О. В. Лега, Т. Б. Прийдак, Л. В. Яловега ДОГОВІРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....	153
Т. В. Мокієнко, Р. В. Ліпський АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	155
С. М. Приходько МІСЦЕВІ ВИБОРИ В УКРАЇНІ: ОПТИМАЛЬНА МОДЕЛЬ	157
А. І. Рудич КЛАСИФІКАЦІЯ УМОВ І ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ	160
О. О. Томілін, Т. О. Багаліка ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КООПЕРАТИВНИХ ВІДНОСИН У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	161
Ю. М. Тютюнник СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКТИВІВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	163
В. Д. Чумак, Л. В. Бражник ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	165
С. В. Шейко ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ВСЕЗАГАЛЬНОЇ КОНКРЕТНОСТІ» У ФІЛОСОФІЇ ВОЛЬТЕРА	168